



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 246/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. M. V., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 5 To 89/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2009 doručená sťažnosť J. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 5 To 89/09. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 28. mája 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru vyšetrovania B. (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. ČVS: PPZ-18/BOK-C-2008 zo 7. mája 2008 bolo začaté trestné stíhanie za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d) Trestného zákona. Ďalším uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: PPZ-18/BOK-C-2008 z 3. augusta 2008 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 218/08 zo 14. septembra 2008 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pričom väzba začala plynúť od zadržania 12. septembra 2008 o 16.15 h. Proti uzneseniu o vzatí do väzby sťažovateľ podal sťažnosť. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 88/08, 3 Tpo 89/08 z 29. septembra 2008 bola sťažnosť ako nedôvodná zamietnutá. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 16. februára 2009 okresnému súdu na sťažovateľa obžalobu č. k. VII/1 Gv 79/08-70 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona. Okresný súd na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 2 T 25/09 z 11. marca 2009 postupom podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sťažovateľa naďalej ponecháva vo väzbe a jeho žiadosť o prepustenie z väzby prednesenú na verejnom zasadnutí zamietol. Uznesenie bolo odôvodnené poukazom na ustanovenia § 238 ods. 3, § 71 ods. 1 písm. b) a c), § 72 ods. 1 písm. b), § 72 ods. 2, § 76 ods. 2 a 3 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku. Pri poukázaní na § 76 ods. 2 Trestného poriadku okresný súd uviedol, že základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov. Uviedol tiež, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku naďalej trvajú. Hrozí reálna obava, že v prípade prepustenia z väzby by sťažovateľ pôsobil na osoby, ktoré boli vypočítané ako svedkovia, alebo by inak maril objasňovanie

skutočností závažných pre trestné stíhanie. Sťažovateľ páchal žalovanú trestnú činnosť od 8. júla 2008 do 2. augusta 2008, teda do momentu prvého zadržania, pričom trestná činnosť mala gradujúci charakter, pretože množstvo drog, s ktorými spolu so spoluobžalovaným R. Š. (ďalej len „spoluobžalovaný“) obchodoval, sa v jednotlivých prípadoch prudko zvyšovalo. Sťažovateľ je nezamestnaný, a je teda zrejmé, že trestnou činnosťou si aspoň sčasti zadovožoval zdroj príjmov. Proti uzneseniu podal sťažovateľ priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť a 20. marca 2009 prostredníctvom obhajcu ju aj písomne odôvodnil. Poukázal pritom na viaceré právne a skutkové okolnosti. Predovšetkým tvrdil, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku neexistujú, a preto mal byť 11. marca 2009 prepustený. Najneskôr sa tak malo stať 12. marca 2009, lebo týmto dňom uplynula základná lehota väzby v trvaní šiestich mesiacov, pričom v zmysle § 238 ods. 3 Trestného poriadku nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia o ponechaní vo väzbe do uplynutia lehoty, ktorá bola základnou lehotou väzby v prípravnom konaní. Základná lehota väzby v prípravnom konaní je v jeho prípade šesť mesiacov preto, lebo to vyplýva z ustanovenia § 78 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009, a to s poukazom na prechodné ustanovenie § 567c ods. 2 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia, okresný súd aplikoval pri rozhodovaní ustanovenia § 72 ods. 1 písm. b), § 72 ods. 2, § 76 ods. 2 a 3 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009, hoci s poukazom na prechodné ustanovenie § 567c Trestného poriadku k úpravám účinným od 1. februára 2009 sa mali použiť ustanovenia § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Ak by bol súd rozhodoval v zmysle § 76 ods. 2 a 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009, potom mal sťažovateľa z väzby prepustiť, lebo základná šesťmesačná lehota väzby uplynula 12. marca 2009 o 16.15 h, pričom o ponechaní sťažovateľa vo väzbe nebolo v zmysle § 238 ods. 3 Trestného poriadku právoplatne rozhodnuté do uplynutia tejto

lehoty, teda základnej lehoty väzby v prípravnom konaní. Sťažovateľ ďalej namietal aj existenciu dôvodov väzby s poukazom na to, že neboli zistení žiadni svedkovia, ktorí by ho usvedčovali, a neusvedčuje ho ani spoluobžalovaný. Preto nemá dôvod tieto osoby ovplyvňovať. Ani po prepustení zo zadržania, ku ktorému došlo 2. augusta 2008, sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že by sa čo i len pokúsil pôsobiť na nejakých svedkov alebo spoluobžalovaného. Okresný súd neuviedol, v čom má spočívať konkrétna obava z kolúzie. Rovnako chýba konkrétne odôvodnenie v súvislosti s obavou, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Samotná skutočnosť, že je nezamestnaný a trestnou činnosťou si aspoň sčasti zadovažoval zdroj príjmov, nepostačuje na záver, že by pokračoval v trestnej činnosti. Navyše okresný súd konštatuje, že sťažovateľ páchal žalovanú trestnú činnosť, a týmto konštatovaním prejedukuje konečný výsledok trestného konania v rozpore s prezumpciou nevinu. Svoje zdroje príjmov podrobne vysvetlil v rámci výsluchu v prípravnom konaní. Nie je pravdou, že by, čo i len sčasti, žil z trestnej činnosti. Uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 89/09 z 31. marca 2009 bolo uznesenie okresného súdu zrušené, pričom krajský súd sám rozhodol, že podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku sa sťažovateľ ponecháva vo väzbe. Krajský súd sa stotožnil s okresným súdom v tom, že trestné stíhanie a väzobné dôvody sú opodstatnené. Naproti tomu okresný súd pochybil, keď aplikoval vo veci ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009. Toto ustanovenie totiž okrem iného odkazuje aj na § 76 ods. 3 a 4 Trestného poriadku, a to evidentne v znení účinnom tiež od 1. februára 2009. Podľa prechodného ustanovenia § 567c ods. 2 Trestného poriadku účinného od 1. februára 2009 možno vyvodiť, že ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku nie je možné v danom prípade použiť, lebo toto ustanovenie možno aplikovať len v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009, nie teda v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009. Vzhľadom na tieto skutočnosti preto bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 79 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého je povinnosťou súdu skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. Keďže väzba začala 12. septembra 2008 a obžaloba bola podaná 18. februára 2009, väzba v prípravnom konaní nepresiahla šesť mesiacov a podaním obžaloby začala súdna väzba. Samotné podanie obžaloby však nemohlo byť dostatočným dôvodom ďalšieho trvania väzby, a preto bolo povinnosťou okresného súdu rozhodnúť

urýchlene o otázke väzby. Okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní väzby na verejnom zasadnutí 11. marca 2009. Keďže ide o prípad, ktorý ani po skutkovej, ale ani po právnej stránke nie je jednoduchý, lehota, v ktorej okresný súd o väzbe rozhodol, môže byť akceptovateľná. Sťažovateľ s uvedenými názormi krajského súdu nesúhlasí, keďže tento sa dôsledne vypořiadal so sťažovateľovou právne relevantnou argumentáciou, prečo nie sú dané zákonné dôvody na jeho ponechanie vo väzbe. Z ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku nevyplýva, že by ho bolo možné aplikovať len v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009, a nie v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009. Znamená to, že v sťažovateľovom prípade nebolo právoplatne rozhodnuté o väzbe do uplynutia lehoty šesť mesiacov, ktorá bola základnou lehotou väzby v prípravnom konaní. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani to, že krajský súd neskôr rozhodol o ďalšom ponechaní sťažovateľa vo väzbe. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že s účinnosťou od 1. februára 2009 bol z ustanovenia § 244 Trestného poriadku vypustený odsek 5, ktorý znel: „Ak je obvinený vo väzbe, rozhoduje súd pri predbežnom prejednaní obžaloby vždy aj o ďalšom trvaní väzby.“ V Trestnom poriadku tak zostalo po 1. februári 2009 ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého súd musí rozhodnúť o väzbe tak, aby došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní. Sťažovateľ ďalej poukazuje aj na skutočnosť, že 20. marca 2009 podal prostredníctvom svojho obhajcu okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku, o ktorej dosiaľ rozhodnuté vôbec nebolo, hoci v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. V tejto súvislosti sa nemožno stotožniť s názorom krajského súdu, ktorý považoval žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby adresovanú okresnému súdu iba za súčasť jeho obhajoby. V skutočnosti totiž sťažovateľ uviedol v žiadosti nové skutočnosti, ktoré neuvádzal na verejnom zasadnutí okresného súdu 11. marca 2009.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Žiada preto vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 5 To 89/09 s tým, aby bolo uznesenie

krajského súdu z 31. marca 2009 zrušené v časti týkajúcej sa sťažovateľa a okresnému súdu prikázané prepustiť ho neodkladne z väzby. Požaduje napokon náhradu trov právneho zastúpenia v sume 219,38 eur.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 25/09 z 11. marca 2009 vyplýva, že podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku sa sťažovateľ ponecháva vo väzbe, pričom podľa § 72 ods. 1 písm. b), ods. 2 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku sa žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietla. Podľa názoru okresného súdu dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku naďalej trvajú. Hrozí reálna obava, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu by sťažovateľ pôsobil na osoby, ktoré boli v konaní vypočuté ako svedkovia, alebo by inak maril objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Sťažovateľ páchal žalovanú trestnú činnosť v dobe od 7. júna do 2. augusta 2008, teda do momentu prvého zadržania v dvoch prípadoch, a to 8. júla a 2. augusta 2008, pričom trestná činnosť mala gradujúci charakter, pretože množstvo drog, s ktorými obchodoval, sa v jednotlivých prípadoch prudko zvyšovalo. Sťažovateľ je nezamestnaný, je teda zrejme, že trestnou činnosťou si aspoň sčasti zadovožoval zdroj príjmov. Dôvody kolúzne a preventívnej väzby preto nepominuli. Vzhľadom na to podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku ponechal sťažovateľa vo väzbe a podľa § 72 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol.

Z podania obhajcu sťažovateľa z 20. marca 2009 adresovaného okresnému súdu označeného ako „*Žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu*“ vyplýva, že pokiaľ požiadal o prepustenie z väzby na verejnom zasadnutí 11. marca 2009, neuvádzal konkrétny dôvod, pre ktorý mal byť z väzby prepustený. Preto nie je obmedzený tridsaťdňovou lehotou podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku a podáva novú žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú odôvodňuje tým, že po podaní obžaloby nebolo súdom právoplatne rozhodnuté o ďalšom trvaní väzby do uplynutia lehoty, ktorá bola základnou lehotou väzby v prípravnom konaní, teda do uplynutia šiestich mesiacov. Táto lehota uplynula 12. marca 2009.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 To 89/09 z 31. marca 2009 vyplýva, že ním bolo zrušené uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 25/09 z 11. marca 2009 a podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe. Krajský súd sa v podstate zhoduje s názorom okresného súdu, že tak trestné stíhanie, ako aj väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku sú opodstatnené. Svedčí o tom podaná obžaloba, z ktorej vyplýva dôvodné podozrenie, že sa sťažovateľ obzvlášť závažného zločinu mohol dopustiť. Samozrejme otázka, či je sťažovateľ zo žalovaného zločinu vinný, bude predmetom ďalšieho súdneho konania zo strany nezávislého a nestranného súdu. Iba v tomto zmysle možno chápať citáciu okresného súdu „*Obvinení páchali žalovanú trestnú činnosť...*“. Nejde tu teda o tvrdenie faktu, že sťažovateľ páchal žalovanú trestnú činnosť, ale iba o vyjadrenie dôvodného podozrenia, že sťažovateľ mohol páchať žalovanú trestnú činnosť v zmysle obžaloby. Zo zadovážených dôkazov a z charakteru stíhanej trestnej činnosti vyplývajú aj podľa názoru krajského súdu dôvodné obavy, že v prípade pobytu na slobode by mohol sťažovateľ mariť vyšetrovanie (napr. pôsobením na osoby, ktoré môžu uviesť alebo už uviedli relevantné skutočnosti) alebo pokračovať v trestnej činnosti, čo predstavuje väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Okresný súd pochybil, keď aplikoval v tomto prípade ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009. Toto ustanovenie totiž okrem iného odkazuje aj na § 76 ods. 3 alebo 4 Trestného poriadku, evidentne v znení účinnom tiež od 1. februára 2009. Podľa § 567c ods. 2 Trestného poriadku (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. februára 2009) ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Väzba v prípade sťažovateľa začala plynúť pred 1. februárom 2009, čo znamená, že je potrebné použiť aj ustanovenie § 76 Trestného poriadku v znení účinnom pred 1. februárom 2009. Z toho potom vyplýva, že § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 nie je možné v tomto prípade použiť, lebo toto ustanovenie je možné aplikovať okrem iného len v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009, a nie v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009. Z uvedených dôvodov bolo potrebné v tomto prípade aplikovať ustanovenie § 79 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré sa týka okrem iného aj povinnosti súdu skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili.

V danom prípade väzba sťažovateľa začala 12. septembra 2008 a obžaloba bola okresnému súdu podaná 18. februára 2009. Väzba v prípravnom konaní teda nepresiahla v zmysle § 76 ods. 2 Trestného poriadku (v znení účinnom do 1. februára 2009) šesť mesiacov. Podaním obžaloby začala súdna väzba. Keďže iba samotné podanie obžaloby nemôže byť dostatočným dôvodom väzby, bolo povinnosťou okresného súdu, aby po naštudovaní spisového materiálu a vypočutí stanovísk, tak obhajoby, ako aj obžaloby, rozhodol urýchlene v otázke väzby. Okresný súd nariadil 20. februára 2009 (úprava bola vypravená 23. februára 2009) termín verejného zasadnutia na 11. marec 2009, keď otázku väzby sťažovateľa riešil napadnutým uznesením. Vzhľadom na to, že ide o prípad, ktorý nie je jednoduchý ani po skutkovej a ani po právnej stránke, lehota, v ktorej rozhodol okresný súd v otázke väzby sťažovateľa, môže byť akceptovateľná. Akceptovateľná je aj lehota, v ktorej bolo napadnuté uznesenie vypracované, doručené oprávneným osobám a po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti spis predložený na rozhodnutie krajskému súdu ako súdu nadriadenému (26. marca 2009). Krajský súd nepovažoval za potrebné osobitne rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, pretože takýto návrh bol prednesený v rámci verejného zasadnutia konaného o otázke väzby, a bol preto súčasťou konania, ktorého výsledkom je rozhodnutie krajského súdu v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku.

Uznesenie krajského súdu bolo doručené obhajcovi sťažovateľa (podľa prezentačnej pečiatky obhajcu) 29. apríla 2009.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade,

ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd pochybil, keď v danom prípade neaplikoval režim § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 v spojení s § 76 ods. 2 a 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Okrem toho pochybil aj v tom, že nepovažoval za potrebné osobitne rozhodovať o ďalšom návrhu sťažovateľa na prepustenie z väzby z 20. marca 2009, hoci táto obsahovala odlišné dôvody, než žiadosť prednesená na verejnom zasadnutí okresného súdu konanom 11. marca 2009.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 ak by lehota trvania väzby v prípravnom konaní presiahla šesť mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím šesťmesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzati návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene, a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Podľa § 567c ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 v znení účinnom do 31. januára 2009.

Trestný poriadok v znení účinnom do 31. januára 2009 neukladal všeobecnému súdu výslovnú povinnosť rozhodnúť o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby najneskôr do uplynutia lehoty väzby (základnej, či predĺženej) v prípravnom konaní. Ústavný súd vo viacerých prípadoch rozhodol, že väzba sa vždy musí opierať o rozhodnutie súdu, pričom iba podanie obžaloby nepostačuje na to, aby sa súdna väzba stala zákonnou po podaní obžaloby bez výslovného rozhodnutia súdu o jej ďalšom trvaní (napr. I. ÚS 187/07).

Neskôr ústavný súd judikoval, že rozhodnutie súdu o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby nemusí byť ku dňu uplynutia lehoty väzby v prípravnom konaní právoplatné, pretože vzhľadom na predbežnú vykonateľnosť rozhodnutí o väzbe postačuje aj existencia neprávoplatného rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby, ak toto bolo vydané pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní (napr. II. ÚS 252/08, IV. ÚS 139/08, IV. ÚS 51/09).

Uvedené závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu premietol zákonodarca do Trestného poriadku zákonom č. 5/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Zvolil pritom taký postup, ktorým pre rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby zaviedol rovnaký režim, aký platí v zmysle § 76 ods. 2 a 3 Trestného poriadku pre rozhodovanie o predĺžení väzby v prípravnom konaní. Uzákonil teda, že aj pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby musí byť príslušné rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby právoplatné v momente uplynutia skoršej lehoty väzby ešte z prípravného konania.

Intertemporálne ustanovenie § 567c ods. 2 Trestného poriadku vzťahujúce sa na úpravy Trestného poriadku účinné od 1. februára 2009 umožňuje tak výklad, ktorý zastáva krajský súd, ako aj interpretáciu presadzovanú sťažovateľom. Je teda možné toto ustanovenie vyložiť tak, že režim rozhodovania o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby v zmysle nového ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od

1. februára 2009 nie je možné vôbec použiť v prípadoch väzieb, ktoré začali plynúť pred 1. februárom 2009, pretože tento režim sa uplatní iba v prípadoch väzieb, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009. To je výklad krajského súdu. Znamená, že v prechodnom období (v prípadoch väzieb v prípravnom konaní, ktorých lehota začala plynúť pred 1. februárom 2009 a obžaloba bola podaná po tomto termíne) sa režim § 238 ods. 3 Trestného poriadku neuplatní a povinnosť súdu rozhodnúť po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby možno vyvodiť z ustanovenia § 79 ods. 2 Trestného poriadku (podľa ktorého je súd povinný skúmať dôvodnosť trvania väzby v každom období trestného stíhania) v spojení s čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 dohovoru.

V súlade s intertemporálnym ustanovením je aj právny názor sťažovateľa, podľa ktorého v prechodnom období treba ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009 aplikovať v zmysle § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Znamená to, že aj v prípadoch väzieb, ktoré začali plynúť pred 1. februárom 2009, ak k podaniu obžaloby došlo po 31. januári 2009, pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby treba postupovať v zmysle § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Pri takomto výklade je zrejmé, že o ďalšom trvaní väzby musí byť právoplatne rozhodnuté do momentu uplynutia lehoty väzby z prípravného konania a nepostačuje iba neprávoplatné rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby.

Podľa názoru ústavného súdu ani jeden z uvedených výkladov nemožno považovať za arbitrárny, či zjavne neodôvodnený. Rovnako oba výklady treba považovať za ústavne konformné, čo je z pohľadu ústavného súdu rozhodujúcou skutočnosťou.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd nevidí dôvod, aby do právneho názoru krajského súdu zasiahol.

Neobstojí ani tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého krajský súd pochybil tým, že nebol ochotný osobitne rozhodnúť o jeho ďalšej žiadosti o prepustenie z väzby z 20. marca 2009.

Z uznesenia krajského súdu jednoznačne vyplýva, že (v protiklade s názorom okresného súdu, ktorý vo výroku uznesenia rozhodol tak o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, ako aj o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby) nepovažoval za potrebné osobitne rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby prednesenej v rámci verejného zasadnutia okresného súdu konaného 11. marca 2009. Krajský súd sa teda vôbec nezaoberal žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby z 20. marca 2009. To je napokon aj celkom logické, lebo o tejto žiadosti by musel najprv rozhodnúť okresný súd, k čomu však v čase rozhodovania krajského súdu podľa všetkého nedošlo.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009